

Mat för äldre inom ordinärt boende

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar

- att fastställa förvaltningens förslag till riktlinjer för insatser enligt socialtjänstlagen Att bereda enklare måltid och Att bereda sammansatt måltid
- att införa behovsbedömd måltidsleverans till hemmet som en hälso- och sjukvårdsinsats
- att nya riktlinjer enligt socialtjänstlagen börjar gälla från och med 1 januari 2023
- att finansiering av ändrade riktlinjer enligt socialtjänstlagen och ökade kostnader för hälso- och sjukvårdsinsatser sker genom resurser inom befintlig budget
- att finansiering av behovsbedömd måltidsleverans sker genom statsbidrag de första två åren
- att vård- och omsorgsförvaltningen ges i uppdrag att efter 2 år följa upp vilka effekter som behovsbedömda måltidsleveranser har medfört.

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden beslutade 2020-12-16 § 107 att ställa sig bakom förvaltningens förslag till ny inriktning avseende måltider för äldre inom ordinärt boende. Syftet med den nya inriktningen är att den som bor i ordinärt boende ska kunna få stöd med måltider på olika sätt utifrån olika behov samt ha ett ökat fokus på att förebygga och motverka undernäring. Beslutet omfattar att införa en behovsbedömd måltidsleverans till hemmet samt att nuvarande insats för att bereda sammansatt måltid ska begränsas till en smalare målgrupp.

Förvaltningens föreslår att insats i form av behovsbedömd måltidsleverans till hemmet införs som en hälso- och sjukvårdsinsats (HSL) där sjuksköterskor inom hemsjukvården ansvarar för bedömning, ordination och uppföljning av insatsen.

2022-04-28

Diarienummer

VOO 2020/0562

Vidare föreslås att nämnden beslutar om nya riktlinjer för insats för att bereda sammansatta måltider och enklare måltider i hemmet enligt socialtjänstlagen enligt förvaltningens förslag.

Underlag för beslutet

- Protokollsutdrag vård- och omsorgsnämnden 2020-12-16 § 107 Mat för äldre inom ordinärt boende
- Vård- och omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse 2020-12-01 Mat för äldre inom ordinärt boende
- Bilaga förslag rev. riktlinjer SoL 2022-04-07

Ärendet

Bakgrund

Vård- och omsorgsnämnden beslutade 2020-12-16 § 107 att ställa sig bakom förvaltningens förslag till ny inriktning avseende måltider för äldre inom ordinärt boende. Den som bor i ordinärt boende ska vid behov få stöd avseende måltiden på olika sätt samt ha ett ökat fokus på att förebygga och motverka undernäring. Den nya inriktningen syftar till att en ökad kvalitet och delaktighet samt individanpassning av stödet.

Föredragning

Behovsbedömd måltidsleverans till hemmet

Syftet med införandet av en behovsbedömd måltidsleverans är att säkerställa kvaliteten på måltiderna gentemot svårt sjuka äldre och att motverka undernäring. Genom måltidsleveranser av färdiglagade måltider bedöms kvaliteten på måltiden för äldre i ordinärt boende kunna öka. Fördelen med färdiglagade måltider som planerats och lagats av professionell personal, är att måltidens näringsinnehåll inte varierar utifrån kunskapen hos den individuella personalen eller brukaren och att måltiderna är näringsberäknade.

Förvaltningens förslag är att måltidsleverans i hemmet ska ordinerars som en hälso- och sjukvårdsinsats. Bedömningskriterierna för att ha rätt till måltidsleverans är att patienten ska ha en bedömd undernäring eller en risk för undernäring. Bedömningen ska genomföras av sjuksköterskor inom hemsjukvården som ska ansvara för att bedömning genomförs, registreras och följs upp i kvalitetsregistret Senior Alert. Sjuksköterskor ska vidare ansvara för att ordinera och följa upp ordinerade HSL-insatser i form av matkasse och viktkontroll minst en gång i månaden. Målet med insatsen är att patienten på sikt ska kunna avsluta matkassen och i

2022-04-28

Diarienummer

VOO 2020/0562

stället få sitt behov av måltider tillgodosett med egna resurser eller genom stödinsatser enligt socialtjänstlagen.

Matkassen kan kombineras med insatser som beviljas enligt socialtjänstlagen för att säkerställa brukarens behov avseende beställning, inköp samt stöd under måltid tillgodoses i de fall brukaren inte kan tillgodose dessa behov med egna resurser.

Insats för att bereda sammansatta måltider begränsas

Syftet med den nya inriktningen är att begränsa insatsen till en mer avgränsad målgrupp, att höja kvaliteten på stödet samt öka fokus på ett stödjande och tränande förhållningssätt.

Med förvaltningens förslag på riktlinje bedöms målgruppen för insatsen att bli mer avgränsad än idag. Samtidigt bidrar den nya inriktningen till att en målgrupp som inte tidigare varit tydligt definierad i nuvarande riktlinje tydligare definieras och kommer kunna omfattas av stödet.

Förvaltningens förslag är att insatsen ska vara ett pedagogiskt och socialt inriktat stöd som ska kunna erbjudas till enskilda i alla åldrar. Insatsen ska ges med en stödjande och tränande inriktning med fokus på att stärka den enskildes självständighet eller för att bibehålla förmågor. Insatsen ska även kunna beviljas till brukare med hemmavarande barn.

Till skillnad från tidigare riktlinje ska det inte finnas något krav på att den enskilde i övrigt ska ha ett omfattande behov av stöd. Insatsen ska inte kunna ges som ett kompenserande stöd utan den enskilde ska vara praktiskt delaktig. Insatsen ska inte heller kunna beviljas i kombination med behovsbedömd måltidsleverans till hemmet enligt HSL. Insatsen att bereda sammansatta måltider kan kombineras med insats att bereda enklare måltider.

Insatsen ska kunna erbjudas upp till tre gånger i veckan. Insatsen ska omfatta stöd att planera, organisera, laga och servera måltiden.

Insats för att bereda enklare måltider förtydligas

Förvaltningen ser i samband med revidering av riktlinjer för insats för att bereda sammansatta måltider ett behov av förtydligande av insatsen att bereda enklare måltider. Vid genomgång av antalet brukare som idag är beviljade insatsen att bereda sammansatta måltider bedöms en större andel utifrån ny inriktning på insatsen inte längre vara berättigade till stödet. Den målgrupp som inte längre kommer omfattas av insatsen att bereda sammansatta måltider kommer i stället behöva stöd med måltider genom insatsen att bereda enklare måltider. Det är troligt att anta att en del av de som idag är berättigade till insatsen att bereda sammansatta måltider

2022-04-28

Diarienummer

VOO 2020/0562

kommer i stället kommer kunna välja att få stöd genom alternativet måltidsleveranser till hemmet som en ordinerad hälso- och sjukvårdsinsats.

För att säkerställa en god kvalitet och jämlikhet i vilket stöd som ingår i insatsen är förvaltningens förslag att förtydliga insatsen Att bereda enklare måltider enligt följande:

Insats för att bereda enklare måltider

Insats för att bereda enklare måltider innebär stöd med att planera, organisera, laga och servera dygnets alla måltider. Det kan innebära att värma, steka och koka och kan vara allt ifrån att bre smörgåsar, koka kaffe/te, värma frysta färdigrätter eller att tillreda andra enklare måltider. I insatsen ingår även stöd med att duka fram och av, att dela maten och att servera maten i rätt konsistens. Insatsen kan kombineras med HSL-insats i form av behovsbedömd måltidsleverans.

Beredning

Under utredning och framtagande av förvaltningens förslag har följande tillfrågats och fått komma med synpunkter och underlag till ärendet:

- biståndshandläggare, LSS/SoL-handläggare, metod- och utvecklingsledare myndighetsfunktionen
- myndighetschef
- verksamhetschef Hemvård, rehabilitering och service för seniorer
- kvalitetsutvecklare SoL och undersköterskor med kvalitetsuppdrag som kostombud inom verksamhetsområdet Hemvård, rehabilitering och service för seniorer
- dietist
- kvalitetsutvecklare HSL
- ekonomichef

Barnets bästa

Avseende förändring av riktlinjer enligt socialtjänstlagen och ny inriktning för insats att bereda sammansatta måltider bedöms förändringen vara till fördel för barn och barnfamiljer.

Konsekvenser för personer med funktionsnedsättning

Med förvaltningens förslag på förändrade riktlinjer för insatser enligt socialtjänstlagen kommer det att innebära förändringar för den målgrupp som utifrån nuvarande gällande riktlinjer enligt socialtjänstlagen är berättigade till stöd med att bereda sammansatta måltider i hemmet. Samtidigt medför den nya inriktningen att en

2022-04-28

Diarienummer

VOO 2020/0562

målgrupp som inte tidigare varit tydligt definierad i nuvarande riktlinje tydligare definieras och kommer kunna omfattas av stödet.

Sammantaget innebär den nya inriktningen med förändrade riktlinjer enligt socialtjänstlagen och införandet av behovsbedömd måltidsleverans till hemmet att personer med funktionsnedsättning få fler alternativ till stöd med och en ökad kvalitet avseende måltider i ordinärt boende.

Ekonomiska konsekvenser

Uppskattade kostnader förändrade riktlinjer enligt socialtjänstlagen

Förslaget avseende förändrade riktlinjer för socialtjänstlagen är kostnadsneutralt och medför inga ekonomiska konsekvenser.

Uppskattade kostnader för behovsbedömd måltidsleverans utifrån tre scenarion

Förslaget avseende införande av behovsbedömd måltidsleverans medför ökade ekonomiska kostnader. Den uppskattade kostnaden för leveranser är 27 tkr per brukare och år. Förvaltningen bedömer att leveranskostnaderna kan minska då volymen ökar. Kostnaderna för införandet av behovsbedömd måltidsleverans kommer att finansieras genom statsbidrag under de två första åren. Kostnader för ersättning för utförande av hälso- och sjukvårdsinsatser kommer att finansieras inom ramen för befintlig budget.

Antal brukare med matkasse	Kostnad exkl. leveranskostnad	Ersättning hälso- och sjukvårdsinsatser
50 brukare	2 900 tkr/år	162 tkr/år
100 brukare	3 900 tkr/år	324 tkr/år
200 brukare	6 000 tkr/år	648 tkr/år

Anna Borgius
Vård- och omsorgsdirektör

Lena Carlereus
Myndighetschef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:

Myndighetsfunktionen

Hemvård, rehabilitering och service för seniorer

2022-04-28

Diarienummer

VOO 2020/0562

Boende LSS
HSL-organisationen
Kansli och kvalitet
Externa utförare LOV hemvård
Ekonomi, IT och Lokaler

För kännedom:
HR och Kommunikation